

Z povahy zakladatele islámu. Čím dále tím více jeví se častější a úsilovnější snahy i u nás postavit Krista do jedné řady se zakladateli různých náboženství, ba dokonce staví se Kristu na roveň i Mohamed, o jehož povaze i mravní hodnotě jsou názory sobě tak protivné.

Jedni, zvláště starší autoři, pokládají ho za podvodníka, který měl špatných vlastností mnohem víc než dobrých (Marracci, Alcorani textus universus 1698), nebo jeho podvod neberou tak přísah, uznávajíce jeho snahu, aby dal svým krajanům náboženství a zákony co nejlepší, a prohlašují, že třeba nezasluhuje Mohamed takové úcty jako Mojžíš a Kristus, jichž zákony jsou původu božského, přece aspoň má takové zásluhy o lidstvo, jako jiní zákonodárci, na př. Minos nebo Numa; tak píše Sale ve věnování svého díla „The Koran“ (1357). S druhé strany zase vyvyšují Mohameda jako muže čistého charakteru, na př. Casanova, profesor jazyka a literatury arabské na Collège de France, jenž v knize „Mohammed et la fin du monde“, Paris 1911, při zmínce o povaze Mohamedově (str. 5.) navrhuje rozhodně každou domněnku snažící se uvést i v podezření poctivost prorokovu. Náš orientalista prof. Dvořák hledí oba názory k sobě přiblížit a smířiti tím, že pravda je prý asi uprostřed.

Abychom si mohli sami učiniti úsudek o povaze Mohamedově, k tomu nám postačí několik míst v Koránu, v němž se jistě duch prorokův co nejdokonaleji odráží. Z nich bude patrné, jak vydával za zjevení boží, co právě potřeboval, a jak měl vždycky na mysli především sebe, svůj prospěch.

Na válečné výpravě proti kmenu Mustalik provázela Mohameda jeho manželka Aiša, s níž jako sedmiletou dívkou se byl zasnoubil, a která mu byla ze všech žen nejmilejší. Když na zpáteční cestě jednou za noci byl dán povel k dalšímu pochodu, Aiša, která odešla stranou, opozdila se, takže nazastihla již ani vojska, ani svých sluhů, kteří domnívaly se, že jejich paní sedí již ve stánku na velbloudu, odjeli s ním. Aiša zůstala na tom místě čekajíc, že se pro ni vrátí. Zatím usnula, a ráno jel kolem Safwán, jenž se zdržel za ostatním vojskem, aby si více odpočinul. Naleznuv manželku Mohamedovu, posadil ji na svého velblouda a dovezl do tábora prorokova. Tato příhoda však zavedla podnět k řečem, které obviňovaly Aišu, že se dopustila se svým průvodcem manželské nevěry. Aby těmto řečem, jež čím dále tím více se šířily, učinil přítrž, prohlásil Mohamed v surě XXIV., zvané „Světlo“, jak veliký je to hřích, a jakého trestu zasluhuje, jestliže se na cti utrhá počestným ženám (měl na mysli ovšem své), a aby v tomto případě jeho manželce nemohl někdo dokázat něco zlého, ustanovil, že k důkazu takového provinění je třeba čtyř svědků: „Těm, kteří obviní počestné ženy a nepřivedou čtyř svědků (kteří to viděli), dejte osmdesát ran a nikdy již od žádného svědectví nepřijímejte, neboť jsou to hříšníci“ (v. 4). A poněvadž Safwán jel s Aišou sám, ptá se směle Mohamed těch, kteří ji obviňovali: „Zdaž přivedli čtyři svědky toho? Protože svědků nepřivedli, jsou před Bohem lháři“ (v. 13). Tak si pomáhal, když se jednalo o jeho manželku; a což když šlo o Mohameda samého, jak tu dovedl své často neozřízené choutky přikrývatí pláštěm „zjevení božího“! Toho doklady podává sura XXXIII., zvaná „Spojenci“. Dávným zvykem u Arabů, jež i Mohamed uznával, bylo pokládati adoptované syny za syny přirozené, takže tytéž překážky manželské vznikaly mezi otcem a manželkou syna přirozeného i adoptovaného.

Mohamed si však oblíbil Zenobii, manželku svého adoptovaného syna Zeida, s níž chtěl uzavřít sňatek. Při provedení toho úmyslu stavěly se mu do cesty tři překážky. Byli to především její příbuzní, kteří ji od toho sňatku zrazovali; Mohamed je umlčel tím, že proti ustanovení božím — a za takové prohlašoval svůj nedovolený zamýšlený sňatek — nesmí žádný věřící ničeho namítati: „Žádnému věřícímu muži ani věřící ženě není dovoleno, aby, když ustanoví něco Bůh a jeho posel, učinili co sami chtějí; kdo neposluchá Boha a jeho posla, zjevně bloudí“ (v. 35). Avšak nejen proti příbuzným manželky svého adoptovaného syna, nýbrž i proti němu samému i ostatním věřícím dovedl si Mohamed snadno pomoci. Zeidovi, jež jediného, aby mu zalichotil, ze svých známých uvádí v Koránu jménem, připomíná veliké dobrodiní, jehož se mu dostalo od Boha tím, že stal se vyznavačem islámu, i od Mohameda, jenž jej přijal za syna. Ostatní věřící, jejichž pohoršení a pobouření nad takovým hříchem a zrušením starodávného zvyku Mohamed se obával, odzbrojil tím že prohlásil to za dovolené, ano ještě se mu prý dostalo výtky od Boha, že se bál více lidí než Boha: „A vzpomeň si (mluví Bůh k Mohamedovi), když jsi řekl tomu, jemuž

Bůh prokázal milost i ty: „Podrž si svoji manželku a boj se Boha: jak jsi skrýval ve svém nitru, co Bůh chtěl zjevití a bál se lidí, ukolli se měl Boha více báti. Když pak Zeid rozhodl v její záležitosti, spojili jsme vás oba, aby neměli věřící žádného hříchu, když se ženi s manželkami svých adoptovaných synů, jestliže tito k tomu svolili. A to, co Bůh přikázal, má se zajisté plniti“ (v. 36).

Sobeckost Mohamedova šla tak daleko, že sám si mohl bráti manželku kohokoliv, avšak o své ženy (řádných měl deset) se tak obával, že do jeho příbytku směli jen ti, jimž to dovolil, a prohlásil, že si nikdo nesmí vzíti za manželku některou z jeho žen: „Ó, vy věřící, nevcházejte do příbytků prorokových, leč jen dostane-li se vám dovolení... Nesluší se, abyste nějak obtěžovali proroka a s manželkami jeho nesmíte se nikdy oženiti, protože by to byl velký hřích před Bohem“ (v. 50). I z těchto několika míst, ze samého Koránu čerpaných, může poznati každý, aniž by měl na mysli i jiné nepěkné vlastnosti Mohamedovy na př. lživost, násilnost, ukrutnost proti nepřátelům a p., jak nízká byla mravní úroveň zakladatele islámu a jak tužij ponze nevědomost nebo rouhání nebo oboje zároveň může ho stavěti vedle Krista.

Dr. Ign. Veselý.